

Materiál na rokovanie pre
Mestské zastupiteľstvo v Žiline

Číslo materiálu _____/2015

K bodu programu

NÁZOV MATERIÁLU

Zmena Tarify MHD v Žiline od 1.12.2015.

Bezplatné cestovanie občanov odo dňa dovŕšeného 62. roku veku do ukončenia 69. roku veku s trvalým pobytom v meste Žilina.

Materiál obsahuje :

1. Návrh na uznesenie
2. Dôvodová správa
3. Materiál

Materiál prerokovaný:

1. Mestská rada 07.09.2015
2. Komisia dopravných a komunálnych služieb 02.09.2015
3. Komisia finančná 03.09.2015

Predkladá:

Ing. Igor Choma
primátor mesta Žilina

Zodpovedný za vypracovanie:

Ing. Ján Barienčík, PhD.
konateľ a riaditeľ spoločnosti DPMŽ

Ing. Karol Krutek
vedúci ekonomického odboru

Žilina, 28.09.2015

NÁVRH NA UZNESENIE

Uznesenie č. ___/2015

Mestské zastupiteľstvo v Žiline:

I. schvaľuje:

1. zmenu Tarify mestskej hromadnej dopravy v Žiline účinnú od 1.12.2015, ktorou sa uvádza do praxe bezplatné cestovanie občanov od dosiahnutého 62. roku veku do ukončenia 69. roku veku, ktorí majú trvalý pobyt v meste Žilina a nemajú dlh voči Mestu Žilina ako aj Dopravnému podniku mesta Žiliny s.r.o.,
2. od 1.12.2015 zvýšiť príspevok na prevádzku MHD pre dopravcu vo výške 17 000 € a v nasledovných rokoch o 209 000 € / ročne.

Dôvodová správa

Materiál je predkladaný ako iniciatívny materiál primátora mesta Žilina, objednávateľa dopravných služieb mestskej hromadnej dopravy v meste Žilina, ktorým je Mesto Žilina a Dopravného podniku mesta Žiliny s.r.o. .

Materiál obsahuje analýzy, kalkulácie a vyčíslenia finančných dopadov na mestský rozpočet a na DPMŽ v prípade bezplatnej dopravy pre občanov odo dňa dovŕšeného 62. roku veku do ukončenia 69. roku veku s trvalým pobytom v meste Žilina.

Predkladaný návrh na schválenie zmeny tarify je v súlade so zámerom spustiť bezplatné cestovanie pre všetkých občanov s trvalým pobytom v meste Žilina, ktorí sú držiteľmi ČK vydané na základe overenia bezdlžnosti.

Všetky tieto kroky sa navrhujú postupne a koncepčne tak, ako to bolo vyhlásené už v roku 2014.

Tarifnou úpravou od 1.10.2014 bolo uvedené do praxe bezplatné cestovanie mestskou hromadnou dopravou v Žiline pre občanov vo veku nad 70 rokov s trvalým pobytom v Žiline, a to neobmedzene, 24 hodín denne, počas celého roka. Touto úpravou sa zrušil obmedzujúci čas, v ktorom neplatila bezplatná doprava, a to v čase od 5:00 hod. do 8:00 hod.

Po roku sa táto zmena vyhodnotila a výsledkom je, že nemala negatívny vplyv na prepravné prúdy alebo možnú nárazovú preplnenosť vozidiel MHD v rannej špičke, a pod.

V napĺňaní zámeru spustiť bezplatnú dopravu pre všetkých Žilinčanov pokračujeme a navrhujeme ďalší krok, ktorým je spustenie bezplatnej dopravy pre 62 až 69 ročných s reálnym výhľadom na celomestskú MHD zdarma.

Návrh je predložený koncepčne, systematicky a postupne.

Komisia dopravy a komunálnych služieb, konaná dňa 02.09.2015 odporučila Mestskej rade v Žiline prerokovať a schváliť predkladaný materiál. **Finančná komisia**, konaná dňa 03.09.2015 neodporučila Mestskej rade prerokovať a schváliť predkladaný materiál.

Mestská rada v Žiline odporučila Mestskému zastupiteľstvu na jeho najbližšom zasadnutí prerokovať a schváliť predkladaný materiál.

	Mestská rada	Komisia dopravy a komunálnych služieb	Komisia finančná
ZA	7	8	2
PROTI	0	0	1
ZDRŽAL SA	1	0	2
Výsledok	ZA	ZA	

M A T E R I Á L

Analýza, kalkulácie a vyčíslenia finančných dopadov na mestský rozpočet a na DPMŽ v prípade bezplatnej dopravy pre občanov od dosiahnutého 62. roku veku do ukončenia 69. roku veku a občanov ktorí majú trvalý pobyt v meste Žilina

Zmena Tarify MHD v Žiline od 1.12.2015.

Vzhľadom na demograficky vývoj, ale hlavne s ohľadom na ekonomické možnosti tejto časti obyvateľstva (priemerná mzda za rok 2014 bola 858,- priemerný dôchodok už k 07.2015 bol 409,09 €, teda menej ako polovica), mesto prijalo a chce prijímať také opatrenia, ktoré týmto Žilinčanom uľahčia ich bežný život.

Je tiež nutné podotknúť, že podstatná časť z nich bola počas ich ekonomicky aktívneho života zamestnaná (*dnes Žilina ku koncu júla má mieru evidovanej nezamestnanosti 7,86%, teda cca 5 980 občanov mesta*) a priamo prispievala k rozvoju mesta prostredníctvom platenia daní a odvodov.

Práve aj z ich daní a odvodov bola vybudovaná podstatná časť majetku mesta (škôlky, školy, cesty, plaváreň, divadlo, dokonca aj mestský úrad a pod.), ktoré dnes využíva práve najviac ekonomicky aktívne obyvateľstvo (*dôchodcovia do škôl už nechodia – ZS, MS, CVC, ZUS....*), resp. ich deti, preto máme minimálne morálnu povinnosť týmto ľuďom to priamo vrátiť, alebo takto im aspoň čiastočne prispieť vzhľadom na ich ekonomickú situáciu k lepším životným podmienkam.

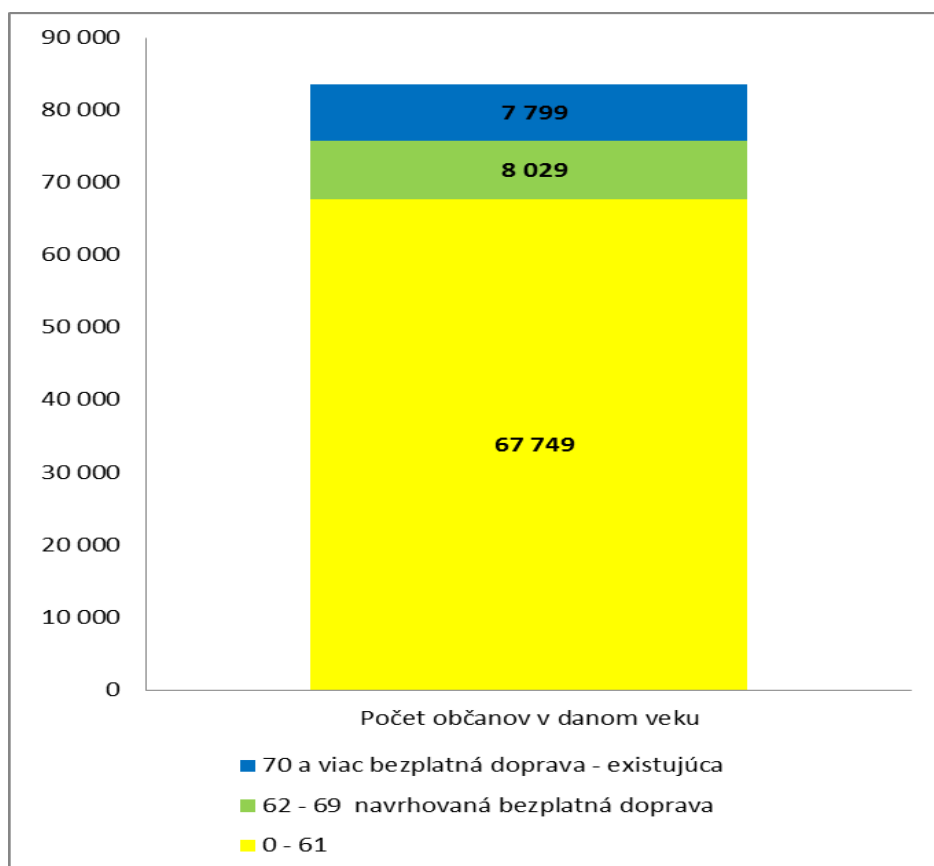
Doprava je jedna z nich, nakoľko táto časť obyvateľstva aj štatisticky aj logicky je viac odkázaná na pomoc, predovšetkým v oblasti mobility, sociálnej podpory a zdravotnej starostlivosti.

Počet obyvateľov mesta Žilina **83 577** rozdelený podľa veku:

Z toho:

7 799 je občanov od 70 rokov, ktorí majú nárok na bezplatnú dopravu.

8 029 je občanov vo veku od 62 do 69, pre ktorých navrhujeme spustiť bezplatnú dopravu od 1.12.2015.

Kalkulácia výpadku tržieb, resp. zvýšenie príspevku objednávateľa po spustení bezplatnej dopravy pre obyvateľov mesta od 62 do 69 rokov.

Počet obyvateľov tejto vekovej kategórie s trvalým pobytom v meste Žilina: **8 029**

Kalkulácia zvýšenia príspevku	
Zníženie tržieb	207 921
Zníženie výnosov z pokút	6 113
Zníženie nákladov na výrobu JCL	-1 389
Zníženie provízií pre zmluvných partnerov z predaja JCL	-2 949
Spolu	209 696 EUR

Po spustení bezplatnej dopravy do praxe pre občanov od dosiahnutého 62. roku veku do ukončenia 69. roku veku, a ktorí majú trvalý pobyt v meste Žilina, dôjde k zníženiu tržieb o 207 921 € a k zníženiu výnosov z pokút o 6 113 €.

Výpadok tržieb bude čiastočne kompenzovaný znížením nákladov na výrobu cestovných lístkov, ako aj znížením provízie zmluvným predajcom na úrovni 4 338 €.

Predpokladaný dopad na rozpočet Mesta Žilina je **209 696 €** ročne.

Mesto Žilina musí uvedenú sumu nahradiť zo svojho rozpočtu dopravcovi, a to zvýšením príspevku na prevádzku MHD.

Za rok 2015 táto suma predstavuje pomernú časť, od 1.12.2015, t.j. za 1 mesiac, **17 475 €**.

Návrh odporúčame schváliť s účinnosťou od 1.12.2015

Podmienky pre cestujúcich, využívajúcich bezplatnú dopravu

- trvalý pobyt v meste Žilina,
  - bezdlžnosť občana mesta Žilina voči Mestu Žilina, ako aj voči DPMŽ,
  - cestujúci, uplatňujúci si BD, musí byť držiteľom čipovej karty, v ktorej je vyznačený nárok na BD (*do čipu karty zapíše dopravca po overení bezdlžnosti*),
  - povinné označovanie čipovej karty bezprostredne po vstupe do dopravného prostriedku MHD,
- cestujúci uplatňujúci si BD, nesmie mať žiadne dlžoby voči Mestu Žilina, ako sú miestne dane, poplatky,..., a taktiež žiadne podlžnosti voči DPMŽ,
  - overenie bezdlžnosti bude realizované na základe poskytnutých informácií z informačného systému objednávateľa, ktorý bude prepojený s informačným systémom dopravcu,
  - na základe identifikátorov, ktorými sú **meno, priezvisko, bydlisko a dátum narodenia**, bude takýto žiadateľ „spárovaný“ v informačnom systéme dopravcu,
  - dopravcovi budú poskytnuté len informácie o osobách, u ktorých sa neeviduje žiadna pohľadávka, a to bez ďalších podrobností, ako sú platby za jednotlivé úkony (dane, poplatky, ...)

- výsledkom bude len informácia, že občan nemá žiadnu podlžnosť voči Mestu Žilina a či má nárok na bezplatnú dopravu,
- žiadateľovi bude táto informácia zapísaná do čipu karty, ak ju vlastní a bude platná 365 dní,
- v prípade, že o bezplatnú dopravu bude mať záujem cestujúci, ktorý doposiaľ čipovú kartu nevlastní, musí si ju u dopravcu zakúpiť spôsobom, ako to je uvedené v súčasne platnej tarife.

Žiadosti o zápis BD do čipu karty a ich personifikácia bude DPMŽ realizovať od 16.11.2015 vo svojich predajných miestach,

Rozsah overovania bezdlžnosti

Mesto, prostredníctvom DPMŽ, bude preverovať stav bezdlžnosti v nasledujúcom rozsahu:

- stav pohľadávok pri daniach z nehnuteľností,
- stav pohľadávky pri dani za psa,
- stav pohľadávky pri poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad,
- stav pohľadávok pri dani za užívanie verejného priestranstva,
- stav pohľadávok pri dani za ubytovanie (v prípade fyzických osôb),
- stav pohľadávok pri dani za predajné automaty a nevýherné hracie prístroje,
- stav pohľadávok pri dani za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta,
- stav pohľadávok pri nájomných zmluvách,
- stav pohľadávok pri iných, nedaňových pohľadávkach (napr. refakturáciách, správne poplatky, pokuty, kúpno-predajných zmluvách a pod.).

Proces overovania bezdlžnosti je zabezpečený chráneným automatizovaným prepojením DPMŽ na overovacie databázy mesta (v rámci interných databáz IS CG ISS). Výstup overenia bezdlžnosti spĺňa všetky podmienky ochrany chránených daňových údajov.

DPMŽ:

- evidencia z prepravnej kontroly – nezaplatené pokuty za cestovanie bez platného cestovného dokladu.

Definícia sankcií

- cestujúcemu, ktorý má nárok na BD zapísanú v čipe karty, ale nevykoná úkon označenia si karty bezprostredne po vstupe do dopravného prostriedku MHD, prepravný kontrolór kartu zablokuje. Ak takýto cestujúci bude chcieť využívať BD naďalej, bude si musieť čipovú kartu opätovne odblokovať na predajnom mieste DPMŽ. Zároveň mu bude opätovne preverená bezdlžnosť k aktuálnemu dátumu, kedy sa dostaví na predajné miesto,
- v prípade, že cestujúci bude cestovať s čipovou kartou, ktorá už bola zablokovaná, takýto cestujúci sa bude považovať za cestujúceho bez platného cestovného dokladu a budú mu uložené štandardné sankcie v zmysle Mestského prepravného poriadku.

Prepočet výpadku tržieb v kategórii 62 - 69 ročných Žilinčanov				
	priemerná cena jednej cesty v €	Počet cestujúcich Žilinčanov	Tržby Žilinčania v € bez DPH	
	€	ks	€	
z toho	jednorazové CL + SMS	0,409	352 446	144 150
	predplatné CL	0,140	456 588	63 922
SPOLU		0,257	809 033	207 921

Kalkulácia zvýšenia príspevku	
Zníženie tržieb 62 - 69 ročných Žilinčanov	207 921
Zníženie výnosov z pokút 62 až 69 ročných Žilinčanov	6 113
Zníženie nákladov na výrobu JCL Žilinčania 62 až 69 ročných	-1 389
Zníženie provízií pre zmluvných partnerov z predaja JCL Žilinčanov 62 až 69 ročných	-2 949
Spolu	209 696 EUR

Návrh zmeny Tarify MHD

V článku Tarify č. V. Bezplatné cestovanie, odst. č. 1) Rozsah bezplatného cestovania, sa dopĺňa písmeno g) v nasledovnom znení:

- g) občanovi odo dňa dovŕšeného 62. roku veku do ukončenia 69. roku veku s trvalým pobytom v meste Žilina, ktorý je držiteľom čipovej karty vydananej DPMŽ s označením typu lístka BD

V článku Tarify č. V. Bezplatné cestovanie, odst. č. 2) **Forma preukazovania oprávnenia na bezplatné cestovanie** sa dopĺňa písmeno d) v nasledovnom znení:

- d) **občania odo dňa dovŕšeného 62. roku veku do ukončenia 69. roku veku s trvalým pobytom v meste Žilina**
čipovou kartou vydanou DPMŽ, s označením typu lístka BD, v ktorej je zaznamenané označenie nastúpenia jazdy.

Cestujúci, ktorý má nárok na bezplatnú dopravu, je povinný si bezprostredne pri nástupe do vozidla MHD označiť čipovú kartu v najbližšom označovači. V prípade, že cestujúci úkon označenia nevykoná, revízor mu kartu zablokuje a až do opätovného odblokovania karty na predajnom mieste DPMŽ stráca cestujúci nárok na bezplatnú dopravu. V prípade, že cestujúci bude cestovať s čipovou kartou, ktorá je zablokovaná, takýto cestujúci sa bude považovať za cestujúceho bez platného cestovného dokladu a budú mu uložené štandardné sankcie v zmysle Prepravného poriadku MHD v Žiline.

V článku Tarify č. V. Bezplatné cestovanie sa dopĺňa bod č. 3 v nasledovnom znení:

- 3) Spôsob uplatňovania nároku na bezplatnú dopravu občanov odo dňa dovŕšeného 62. roku veku do ukončenia 69. roku veku s trvalým pobytom v meste Žilina**

O nárok na bezplatnú prepravu môže požiadať iba cestujúci, ktorý má trvalý pobyt v meste Žilina a nemá žiadny dlh voči Mestu Žilina ani voči DPMŽ. Cestujúci, uplatňujúci si nárok na BD musí byť držiteľom čipovej karty DPMŽ. V prípade, že o bezplatnú dopravu má záujem cestujúci, ktorý ešte čipovú kartu nevlastní, musí si ju u dopravcu zakúpiť.

Ak cestujúci vlastní čipovú kartu, nárok na bezplatnú dopravu si môže uplatniť až po vyčerpaní všetkých ciest, ktoré sú zaznamenané v čipovej karte.

Nárok na bezplatnú dopravu si cestujúci môže uplatniť na predajných miestach dopravcu. Po overení bezdlžnosti bude do čipu karty zapísaný nárok na bezplatnú dopravu s platnosťou na 365 dní.

Po uplynutí lehoty 365 dní cestujúci nemá nárok na bezplatnú dopravu. V prípade, že cestujúci chce využívať bezplatnú dopravu aj naďalej, musí opätovne požiadať o zápis nároku na BD do čipu karty.

Cestujúci môže požiadať o ďalší nárok na BD najskôr 30 dní pred uplynutím lehoty platnosti. Nárok mu bude priznaný po opätovnom overení bezdlžnosti voči DPMŽ, ako aj voči Mestu Žilina. **Nová platnosť 365 dní mu bude do čipu karty zapísaná odo dňa požiadania o nový zápis.**